

El CIC reivindica un marc legal que garanteixi la transparència i la responsabilitat dels mitjans de comunicació

Els últims dies s'ha obert un intens debat sobre l'ecosistema mediàtic a Espanya. Aquesta polèmica coincideix amb un increment de les queixes rebudes al Consell de la Informació de Catalunya (CIC), referides a notícies a pàgines web i altres formats digitals, que generen confusió ciutadana. Sense cap intenció d'incidir en el debat polític i amb l'única voluntat de recordar que és urgent una regulació que faci possible la distinció entre els mitjans que practiquen un periodisme honest i veraç dels que responen a altres propòsits, el CIC, com a entitat que vetlla per l'exercici ètic del periodisme, es considera en el deure de compartir les següents reflexions:

El CIC creu imprescindible reivindicar la funció social i democràtica del periodisme i la màxima transparència per evitar l'existència de mitjans amb aparença periodística que posen en marxa campanyes de manipulació, intoxicació i rumors. [Això és el que ja van denunciar](#) fa tres anys el CIC, el Col·legi de Periodistes i les onze universitats catalanes amb estudis de Comunicació.

Creiem que és urgent clarificar l'ecosistema informatiu per poder diferenciar els mitjans que practiquen un periodisme responsable d'aquells que responen a altres interessos, moltes vegades inconfessables. El compliment del [Codi deontològic professional](#) és ara més necessari que mai. I ho serà, també, l'aplicació de la llei aprovada al Parlament Europeu el passat 13 de març que exigeix la transparència sobre la propietat, el control i el finançament dels mitjans.

La Llei Europea de Llibertat de Mitjans aspira a garantir que “els ciutadans tinguin accés a mitjans de comunicació de qualitat, que hagin estat produïts per periodistes i editors de manera independent i d'acord amb els estàndards periodístics i, per tant, proporcionin informació fiable. Aquests mitjans de qualitat també són un antídote contra la desinformació”.

El gran repte és esbrinar com convertir aquests marcs legals en iniciatives que permetin als ciutadans identificar els mitjans que ofereixen un periodisme ètic i de qualitat, davant dels que contribueixen a la desinformació sota l'aparença del periodisme.

El CIC considera que una de les claus, tal com diu la Llei europea, està en “exigir transparència de la propietat dels mitjans de comunicació, perquè quedi clar a qui pertany realment cada mitjà i augmentar la transparència sobre els fons que els governs destinen als mitjans de comunicació, inclosa l'assignació de publicitat pública”.

Els mitjans, estableix la Llei, haurien de ser transparents respecte als models de negoci, als ingressos i les despeses. A les fonts de finançament. A la composició del

capital. Als membres dels consells d'administració. La transparència contribueix a la credibilitat. I no afecta només la propietat dels mitjans o la seva gestió o situació financera. No val a exercir el periodisme, cal transparentar els processos que porten al bon periodisme a cada pas.

Sovint, l'opacitat amaga els autèntics interessos de suposats mitjans de comunicació que han irromput a l'ecosistema digital espanyol els últims anys. De fet, no es dediquen al periodisme; l'única cosa que fan és populisme, propagació de l'odi i manipulació. Disposen de copioses ajudes per part d'administracions autonòmiques; en altres casos, es tracta de mitjans que responen als interessos de determinats grups de pressió econòmica, i que tenen com a única funció desgastar càrrecs públics que identifiquen com una amenaça pels seus interessos.

El CIC considera que és important que els ciutadans sàpiguen quan reben informació fiable o quan es troben davant de falsos mitjans de comunicació. Per això, considerem positiu el marc que s'estableix en el projecte de Llei Orgànica de Protecció del Secret Professional del Periodisme. Aquesta llei, que continua pendent d'aprovació en el Congrés dels Diputats, està destinada a desenvolupar, amb quaranta anys de retard, l'article 20.1.d de la Constitució espanyola que estableix "*el dret a la clàusula de consciència i al secret professional*".

Segons aquest text legal "*s'entén per mitjà de comunicació a tots aquells canals (premsa, ràdio, televisió, digital) que difonen informacions veritables i estan sustentats en una societat editora o persona física propietària (pública o privada) compromesa amb les bones pràctiques i codis deontològics que regeixen el periodisme*". I s'entén per periodista els i les professionals "*que es dediquen a comunicar informació veraç a la ciutadania per qualsevol mitjà de comunicació, la principal missió del qual sigui fer realitat el dret a la informació que té la societat*".

Davant la impunitat i opacitat de què gaudeixen suposats mitjans de comunicació que practiquen una desinformació que deteriora la qualitat democràtica, el CIC reivindica un marc legal que doni garanties a la ciutadania en l'exercici del dret a una informació veraç i responsable.